

that theoretical-methodological dimension of the problem of giftedness is represented by works of such Ukrainian researchers as O. Antonova, O. Kovalenko, D. Koroliyov, N. Lavrychenko, A. Sbrueva, P. Tadeev, O. Zabolotna and others. In the frames of this dimension the following approaches are analyzed: synergetic, systemic (O. Antonova); philosophical, psychological, psychopedagogical, acmeological and sociological (O. Kovalenko); environmental (D. Koroliyov); political (A. Sbrueva). The models which explain the nature of giftedness, proposed by such Ukrainian researchers as O. Bevz, N. Lavrychenko, Yu. Pidborskiy and others are characterized, namely: 1) domain-general models, which laid the foundation for the future research of the nature of giftedness and talent; 2) domain-specific models that took as a basis the theory of intelligence, revealing a variety of specific areas of giftedness; 3) systems models, that expanded the models of the previous generations at the expense of other components of giftedness; 4) developmental models, within which the talent was discussed in the context of development, which included such external to the individual variable as environment.

Originality is conditioned by the fact that in the article an attempt to generalize comparative-pedagogical researches on the problem of theoretical and methodological approaches to the nature of giftedness is made.

Conclusions. On the basis of analysis of theses, monographs and scientific articles dedicated to the study of various aspects of gifted education it is concluded that since the beginning of the XXI century gifted education in foreign countries and in Ukraine had been of considerable interest for researchers, which was reflected in their works. The study of specific problems is characterized by the use of various, sometimes conflicting, scientific approaches and methods that, in our opinion, contribute to more comprehensive revealing of the studied processes.

Key words: theoretical foundations of giftedness; theoretical-methodological approaches; giftedness; nature of giftedness; gifted students; gifted students education; comparative-pedagogical discourse; Ukraine.

Одержано редакцією 05.09.2016
Прийнято до публікації 12.09.2016

УДК [371.7:398.1]:17.021.1

БОЙЧУК Юрій Дмитрович,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та корекційної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

МІРОШНИЧЕНКО Ольга Миколаївна

вихователь групи продовженого дня, ХЗОШ I – III ступенів № 110 Харківської міської ради Харківської області, Україна

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ

Анотація. Висвітлено значення понять «педагогічна технологія» і «соціально-педагогічна технологія». Теоретично обґрунтовано ефективність виховання здоров'язбережувальної поведінки молодших школярів на основі українських народних традицій. У результаті дослідження отримано схематичне зображення перспективи виховання здоров'язбережувальної поведінки в молодших школярів засобами українських народних традицій. Доведено, що успішна реалізація технології здоров'язбережувальної

поведінки в молодших школярів засобами українських народних традицій передбачає правильно підібраний зміст, засоби, форми, методи й умови навчально-виховної діяльності.

Ключові слова: педагогічна технологія; соціально-педагогічна технологія; поведінка; набута поведінка; навички здоров'язбережувальної поведінки; здоров'язбереження; українські народні традиції; етновалеологія.

Постановка проблеми. Освіта належить до найважливіших напрямів державної політики. Держава виходить із того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету і формування позитивного іміджу держави, створення умов для самореалізації кожної особистості.

Завданням сучасної національної школи є виховання особистості, яка володіє не лише знаннями, високими моральними якостями, але й уміє діяти адекватно ситуації, застосовувати знання і брати на себе відповідальність за свою поведінку і діяльність. Однією з ключових компетентностей є здоров'язбережувальна поведінка, тому слід комплексно підходити до її формування в учнів. Це означає, що потрібно цілеспрямовано формувати її у школярів, починаючи з початкових класів, не тільки на уроках, але й у виховній діяльності.

Інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, європоцентричність, пробудження громадянської й громадської ініціативи, виникнення різних громадських рухів, поширення волонтерської діяльності, які накладаються на технологічну і комунікативну глобалізацію, міграційні зміни всередині суспільства, процеси в особистісному розвитку кожного українця, відбуваються на тлі сплеску інтересу і прояву патріотичних почуттів і нових ставлень до історії, культури, релігії, традицій і звичаїв українського народу.

Нині найбільш актуальними є виховні напрями, а саме: патріотичне і громадянське виховання як основоположні, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підґрунтя для формування свідомості нинішніх і майбутніх поколінь, які розглядатимуть державу як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї гуманізму, демократії, свободи, соціального добробуту, толерантності, відповідальності, виваженості, здорового способу життя, готовності до змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. Як показує досвід низки держав, зупинити тенденцію до зниження рівня здоров'я населення не можна без зміни способу життя людей. Це залежить від багатьох чинників і, перш за все, від рівня вихованості здоров'язбережувальної поведінки, певних знань людини про традиції свого народу і вміння застосовувати ці знання на практиці.

Вивченню питання педагогічних технологій присвячені роботи багатьох дослідників, а саме: В. П. Беспалька, М. В. Бірюкової, В. І. Євдокимова, Н. В. Заверико, А. Й. Капської, М. В. Кларіна, Г. Ю. Ксьонзової, Б. Т. Лихачева, В. А. Нікітіна, В. Ю. Пітюкова, І. Ф. Прокопенка, Г. К. Селевка, С. Я. Харченка та ін.

Водночас нині, в умовах посилення глобалізаційних процесів, необхідні комплексні дослідження, що спрямовані на узагальнення напрацьованих низки сучасних концепцій зі здоров'язбережувальної поведінки та виховання патріотизму як почуття і базової якості особистості. При цьому потрібно враховувати, що Україна має давню і величну культуру й історію, досвід державницького життя, які виступають потужним джерелом, міцною опорою для виховання дітей і молоді. Вони вже ввійшли до освітнього і загальновиховного простору, але нинішні суспільні процеси вимагають їх переосмислення, що відкриває нові можливості для освітньої сфери. Важливу роль у просвітницькій діяльності посідає відновлення історичної пам'яті та поєднання давніх і сучасних традицій здоров'язбереження в Україні.

Мета і завдання статті – висвітлити значення понять «педагогічна технологія» і «соціально-педагогічна технологія», теоретично обґрунтувати ефективність виховання здоров'язбережувальної поведінки на основі українських народних традицій.

Виклад основного матеріалу. Для встановлення основних ознак, що дозволить конкретизувати поняття «педагогічна технологія» і «соціально-педагогічна технологія» розглянемо декілька позицій у цьому питанні різних авторів. Так, на думку М. В. Кларіна, педагогічна технологія – це системна сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, які використовуються для досягнення педагогічних цілей [1]. Натомість Б. Т. Лихачов зазначає, що педагогічна технологія – це сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів [2].

Аналізуючи термін «педагогічна технологія», Г. К. Селевко стверджує, що це продумана в усіх деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів і вчителя [3, с. 15].

Поряд із поняттям «педагогічна технологія» використовується поняття «соціально-педагогічна технологія». На думку дослідника В. А. Нікітіна, «соціально-педагогічна технологія» – це певна програма дій соціального педагога, його співробітництво з індивідом чи соціальною групою в прогнозованих чи спонтанних умовах [4]. С. Я. Харченко визначає її як науково обґрунтовану систему і порядок функціонування всіх засобів, які використовуються для розв'язання певної соціально-виховної проблеми [5]. Натомість Н. В. Заверико трактує термін «соціально-педагогічна технологія» як способи взаємодії соціального педагога або соціального працівника з клієнтом, що забезпечують його соціалізацію (самовизначення і саморозвиток) у наявних чи спеціально створених умовах [6].

Аналізуючи публікації й найбільш поширені визначення понять «педагогічна технологія» і «соціально-педагогічна технологія» можемо виділити основні компоненти, що їх характеризують, зокрема: наявність педагогічних цілей; відповідні зміст, засоби, форми і методи реалізації; організація й здійснення соціально-педагогічного процесу; діяльність педагога з учнем, соціальною групою в певних умовах.

Вивчаючи педагогічну літературу з проблем застосування технології в освіті та аналізу змісту наведених вище понять зробимо уточнення дефініції «соціально-педагогічна технологія». Соціально-педагогічна технологія – галузева технологія, відображає цілеспрямовану взаємодію всіх суб'єктів соціально-педагогічного процесу та надає систематизований опис змісту й механізму реалізації спеціальних умов і засобів, спрямованих на вирішення конкретної соціальної проблеми [7, с. 81].

Аналізуючи соціально-педагогічні технології, Н. В. Заверико акцентує увагу на тому, що вони характеризуються такими рисами: універсальністю, конструктивністю, надійністю, гнучкістю, відносною простотою, оперативністю, результативністю. Науковець наголошує на тому, що такі технології мають комплексний та інтегрований характер [6, с. 151–152].

С. Я. Харченко також виділяє специфічні ознаки соціально-педагогічної технології: 1) концептуальність (опора на педагогічні, а частково на психологічні й філософські концепції, парадигми, підходи); 2) алгоритмізація (надає можливість зробити процес упорядкованим, керованим, послідовним і спрямованим на результат); 3) системність (системоформувальний і системоутворювальний чинники, що спрямовані на досягнення основної мети і являють собою цілісність – поєднання управлінської, навчальної, виховної, позакласної та діагностичної діяльності

педагогічних працівників); 4) коригованість і відтворюваність (можливість установити оперативний зворотний зв'язок між цілями й отриманим результатом, відтворюваність і доступність запропонованої соціально-педагогічної технології в інших навчальних закладах) [5].

При цьому поведінка розглядається як форма адаптації, що здійснюється за рахунок зміни взаємодії організму з чинниками довкілля. Відповідність поведінки потребам організму (біологічним, соціальним) і умовам середовища – найважливіший чинник гармонійного розвитку й повноцінного існування людини. І навпаки – невідповідність поведінки умовам середовища – це шлях до хвороб, конфліктних ситуацій у сім'ї, школі й на роботі, а іноді – й до передчасної смерті.

Набута поведінка – це, насамперед, умовні рефлекси, які формуються внаслідок навчання й виховання. Вони можуть об'єднуватися у складні комплекси, що приводить до формування динамічних стереотипів (звичок, навичок).

Навички здоров'язбережувальної поведінки – усталені способи діяльності учнів, автоматизовані вміння в конкретних життєвих або навчальних умовах і обставинах на користь збереження, зміцнення і формування здоров'я. Можна припустити, що здоров'язбережувальна поведінка – це життєві навички (компетентності), які щоденно використовує учень. Наведемо приклад основних. Життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю (санітарно-гігієнічні, режим праці та відпочинку, навички рухової активності, раціонального харчування); життєві навички, що сприяють духовному і психічному здоров'ю (аналіз проблем і прийняття рішень, самоусвідомлення й самооцінювання, визначення цілей у житті, навички самоконтролю, мотивація успіху і тренування волі); життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю (навички ефективного спілкування; співчуття; розв'язування конфліктів; навички поведінки в умовах тиску, погроз, дискримінації; спільної діяльності та виробництва).

Найважливішою умовою вирішення складних і багатопланових завдань, що пов'язані з захистом населення від небезпек різного характеру, успішною реалізацією цих завдань у нашому суспільстві й державі, є формування особистості людини, готової та здатної передбачати й уникати небезпеки в повсякденному житті, а при необхідності грамотно діяти в умовах небезпеки. Суспільством висуваються підвищені вимоги до безпеки молодого покоління, особливо дітей молодшого шкільного віку. Безперечно, за безпеку життя дитини відповідає, насамперед, сім'я. Однак тривалу частину часу учень знаходиться у школі, тому зростає роль і відповідальність системи освіти за підготовку молодших школярів із питань, що належать до галузі безпеки життєдіяльності, а саме за виховання в них навичок здоров'язбережувальної поведінки.

Навички поведінки мають велике значення у формуванні властивостей особистості. Вони складаються на основі знань про норми поведінки і закріплюються вправами. Навички поведінки лежать в основі звичних форм поведінки. Шляхом багаторазового повторення в дитини можуть сформуватися навички здоров'язбережувальної поведінки. Тому, засвоюючи знання зі здоров'язбережувальної поведінки засобами українських народних традицій молодші школярі отримують уміння й навички, які в подальшому переходять у саму поведінку і діяльність. Поведінка і діяльність, у свою чергу, пов'язані між собою компоненти. На основі вище вказаного учень веде здоровий спосіб життя, який переходить до найвищого рівня – культури здоров'я. У нашому дослідженні ми акцентуємо увагу на усвідомлене ставлення до здоров'я, здоров'язбережувальну поведінку засобами українських народних традицій. Ефективність використання народних традицій підкреслюється тим, що саме вони найближчі до учнів і до людей, які народилися в Україні й проживають у цій державі (табл. 1, 2):

Таблиця 1.

Схематичне зображення перспективи виховання здоров'язбережувальної поведінки у молодших школярів засобами українських народних традицій

Мотивація до знань зовнішня (від вчителя до учня)	
Мотивація до знань внутрішня (від учня до самого себе)	
Знання	
Уміння	
Навички	
Поведінка	Діяльність
Здоровий спосіб життя	
Культура здоров'я	

Таблиця 2.

Зміст проявів складових здоров'я та їх роль у вихованні здоров'язбережувальної поведінки школярів засобами українських народних традицій

Складова здоров'я	Зміст прояву
Фізичне	Чергування праці та відпочинку; українські народні ігри; помірна рухова активність та загартування; харчування (українські страви); особиста гігієна; українські народні танці; прогулянки на свіжому повітрі та інше
Психічне	Адекватна поведінка – емоції (перегляд корисних телепередач, кіно, концерти, виставки, музеї, читання книжок), інтелект. Стресостійкість, самоорганізація (вміння з користю провести вільний час)
Духовне	Мова, український фольклор, українська народна творчість, здатність допомагати іншим
Соціальне	Дружба, спілкування, самоактуалізація, життєва стійкість (здатність подолання життєвих труднощів без збитку для загального здоров'я), одяг. Соціальна адаптація, соціальна активність й ефективність виконання різних соціальних ролей

Виховання здоров'язбережувальної поведінки засобами українських народних традицій актуальне нині та має велике значення в сучасному житті. Етновалеологія – важлива і необхідна частина валеології (науки про здоров'я), яка, у свою чергу, є невід'ємною складовою частиною системи національної освіти.

Установлено основні положення щодо використання здоров'язбережувальної діяльності в загальноосвітніх школах: 1) дотримання СанПіН і правил охорони праці; 2) створення комфортного психологічного клімату; 3) раціональна організація праці вчителів і учнів; 4) використання активних методів навчання і форм організації пізнавальної діяльності учнів; 5) упровадження аудіовізуальних засобів навчання й виховання; 6) чергування різних видів діяльності; 7) підвищення якості занять фізичною культурою; 8) раціоналізація дозвілля; 9) використання технологій, що мають здоров'язбережувальний ресурс (рівневої диференціації, індивідуального навчання, програмованого навчання, групових та ігрових технологій, укрупнення дидактичних одиниць, що розвиває навчання).

У сучасній системі навчання стають дуже актуальними такі напрями: арт-терапія; музикотерапія, що є невід'ємною частиною профілактики і корекції негативних наслідків стресу; казкотерапія; ігротерапія та фізкультхвилинки – дають можливість розвивати пізнавальні здібності, мислення, просторову уяву, фантазію,

пам'ять, увагу дітей, допомагає дитині оволодіти вмінням аналізувати, порівнювати, узагальнювати, проявляти кмітливість і винахідливість [8, с. 355].

Система навчання не повинна негативно впливати на здоров'я учнів – викликати втому, виснажувати адаптаційні резерви організму, провокувати серед школярів зростання хронічних хвороб. Для створення здоров'язбережувального освітнього середовища необхідно: високий рівень інформованості серед населення; поширення знань серед молоді про здоров'я та здоровий спосіб життя; формування в них цінностей і життєво важливих переконань; напрацювання необхідних практичних навичок відповідальної поведінки щодо свого життя і здоров'я, а також життя та здоров'я інших.

Обряди і традиції українського народу охоплюють усе життя людини від народження до смерті (пологи, запросини баби-повитухи, відвідини новонародженого і породіллі, хрестини, дівування, заручини, весілля, поховання); усі сфери людської діяльності та сільського господарства (заклик весни, веснянки, перша борозна, зажинки, жнива, обжинки, Спас) [9, с. 59].

Сім'я забезпечує таке середовище, у якому етичні й духовні цінності передаються з покоління в покоління, унаслідуються й розвиваються. Система сім'ї та відносин між людьми визначають характер і міру цивілізованості суспільства.

Духовні цінності народу, його традиції, звичаї і вдачі протягом багатьох поколінь грали і грають нині вирішальну роль у становленні особистості, у формуванні духовно-етичних якостей молодих поколінь. У них зосереджені такі гуманістичні цінності, які не схильні до старіння. У той самий час вони створюють етнічну специфіку народу, прикрашають його духовну подобу. Зараз важливо не розгубити ті цінності в духовній культурі минулого, які були накопичені багатьма поколіннями нашого етносу, оскільки у вихованні молодих поколінь неможливо обійтися без використання досвіду народу в цій області, його оздоровчих традицій [10, с. 36].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Вищезазначене дозволяє дійти висновку, що технологія формування здоров'язбережувальної поведінки особистості засобами українських народних традицій вимагає чіткої мотивації, тренувань, змістовості, підбору форм особливого інтегрованого підходу, який передбачає залучення різних методів, що сприяють зміцненню здоров'я, підвищують якість життя в цілому. Утім розглянуті аспекти даної проблеми не вичерпують усіх питань і не претендують на всебічне її розкриття.

Завжди людину цікавило питання про збереження здоров'я й турбота про нащадків. Традиції здоров'язбережувальної поведінки, якими користувалися наші предки допоможуть сучасній людині ставитися більш уважно до свого здоров'я та до здоров'я інших, бути в гармонії з природою, радіти життю, мати елементарні уявлення про способи профілактики недуг, збереження свого фізичного і психічного стану в нормі, знати і раціонально використовувати потенційні можливості свого організму; мати уявлення про свій внутрішній світ, про сфери душі й духовного, уміти регулювати свої емоції.

Список використаної літератури

1. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе / М. В. Кларин. – Москва : Знание, 1989. – 75 с.
2. Лихачёв Б. Т. Педагогика : курс лекций : учеб. пособ. [для студ. пед. учебн. завед. и слушателей ИПК и ФПК] / Б. Т. Лихачёв. – Москва : Юрайт-М, 2001. – 607 с.
3. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учебное пособие / Г. К. Селевко. – Москва : Народное образование, 1998. – 256 с.
4. Социальная педагогика : учебное пособие [для студ. высш. учеб. завед.] / под ред. В. А. Никитина. – Москва : Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2000. – 272 с.
5. Харченко С. Я. Соціально-педагогічні технології : навч.-метод. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / С. Я. Харченко, Н. П. Краснова, Л. П. Харченко. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 552 с.

6. Заверико Н. В. Технології соціально-педагогічної діяльності / Н. В. Заверико // Соціальна педагогіка : теорія і технології : підручник / за ред. І. Д. Звереві. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – С. 146–160.
7. Мельник Ю. Б. Концептуальні засади формування культури здоров'я особистості молодшого школяра : монографія / Ю. Б. Мельник. – Харків : ХОГОКЗ, 2012. – 244 с.
8. Мірошніченко О. М. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в загальноосвітніх школах / О. М. Мірошніченко // Педагогіка здоров'я : IV Всеукр. наук. пр. конф., присвячена 210-річчю з дня заснування ХНПУ імені Г. С. Сковороди / за заг. ред. акад. І. Ф. Прокопенка – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2014. – С. 353–356.
9. Супруненко В. П. Народина : Витоки нації ; символи, вірування, звичаї та побут українців / В. П. Супруненко. – Запоріжжя : МП «Берегиня» – СП «ФАЄЗ», 1993. – 136 с.
10. Роль українських народних традицій у формуванні культури здоров'я сучасної людини : метод. рекоменд. / Ю. Д. Бойчук, О. М. Мірошніченко, О. М. Бельорін-Еррера та ін. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2015. – 39 с.

References

1. Klarin, M. V. (1989). Pedagogical technology in the educational process. Moscow: Knowledge (in Russ.)
2. Lihachev, B. T. (2001). Pedagogy. Moscow: Yurayt-M (in Russ.)
3. Selevko, G. K. (1998). Modern educational technologies. Moscow: Folk education (in Russ.)
4. Nikitin, V. A. (2000). Social pedagogy. Moscow: VLADOS (in Russ.)
5. Harchenko, S. Ya., Krasnova, N. P., & Harchenko, L. P. (2005). Socio-pedagogical technology. – Lugansk: Alma-mater (in Ukr.)
6. Zaveriko, N. V. (2006). Technologies of socio-pedagogical work. Kyiv: Center of educational literature (in Ukr.)
7. Melnik, Yu. B. (2012). Conceptual bases of formation of culture of health of personality of Junior schoolchildren. Kharkov : HOGOKZ (in Ukr.)
8. Suprunenko, V. P. (1993). Revival: the Origins of the nation; symbols, beliefs, custom and way of life Ukrainians'. Zaporizhzhia: МР «Berehynia» – SP «FAYeZ» (in Ukr.)
9. Miroshnychenko, O. M. (2014). Modern approaches to the creation of health-saving educational environment in schools. Proceedings of the Conference Title. Kharkov: HNPU named for G. S. Skovoroda (in Ukr.)
10. Boychuk, Yu. D., Miroshnichenko, O. M., Belorin-Errera, O. M., Borodina, O. S., Galiy, A. I., & Drozhik, L. V. et al. (2015). The role of Ukrainian folk traditions in the formation of culture of health of modern people. Kharkov: HNPU named for G. S. Skovoroda (in Ukr.)

Abstract. *Boychuk Yu. D., Miroshnichenko O. M. Technology of formation of health-saving behavior of junior high school students by means of Ukrainian folk traditions.*

Introduction. *The experience of States shows that there is a tendency to reduce the level of health of the population. The lifestyle of people plays a major role in this. People's knowledge' about Ukrainian traditions and practice of health-saving care relevant today. Level of education' health-saving behavior should increase among the junior high school students.*

Purpose. *The article discusses the concept of «pedagogical technology» and «socio-pedagogical technology» as a way of organizing the educational process. Defines the main components, characterizing them, is: the presence of educational goals; appropriate content, tools, forms, methods; organization and implementation of the pedagogic process activities of the teacher with the student. Such concepts as «behavior», «learned behavior», «skills of health-saving behavior» are analyzed.*

Methods. *It this work, applied theoretical and empirical research methods.*

Results. *The study we got a schematic view of prospects of the education of health-saving behavior of junior high school students by facilities of Ukrainian folk traditions. The teacher motivates the students the knowledge of health-saving behavior by means of Ukrainian folk traditions. Junior high school students receive the skills through practice and exercises. Skills are transferred to the behavior and activities. The students, who got it right, lead a healthy lifestyle. A healthy lifestyle leads to a high level of consciousness, namely a «Culture of health».*

Originality. *The attention is focused on the fact that Ukrainian folk traditions health-saving encompass all components of health (physical, mental, spiritual and social). Among the various branches of knowledge about Ukraine, which are developing especially in recent times, more clearly separated ethnovalueology system of knowledge, comprising on the one hand, science on the health of*

the ethnic group, on the other – the totality of health knowledge, accumulated by our people for centuries, that is, health-saving behavior, the folk wisdom enshrined in it sayings, riddles, songs, charms, in the Ukrainian language and way of life of the people.

Conclusion. *Ukrainian folk tradition health-saving can help modern people pay more attention to their health and the health of others. For this you need to choose the right content, tools, forms and methods, conditions of training and education that contribute to positive motivation to promote healthy behaviors.*

Key words: *pedagogical technology; socio-pedagogical technology; behavior; learned behavior; health-saving behavior and its skills; health-saving; Ukrainian folk traditions; ethnovalueology.*

*Одержано редакцією 06.09.2016
Прийнято до публікації 13.09.2016*

**УДК 378.14.015.62-057.876:
371.15:[377.35-057.212:624]**

ВОЛОСЮК Тетяна Вікторівна,
здобувач Глухівського національного
педагогічного університету імені О. Довженка,
Україна

РЕЗУЛЬТАТИ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. *Розглянуто процес діагностування рівня сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю. Розкрито хід констатувального експерименту, який мав на меті з'ясування як рівня сформованості професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю, так і стану організації цього процесу в навчальному закладі. З'ясовано, що рівень організації процесу формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю є недостатнім, що приводить до недостатнього рівня сформованості професійного іміджу в зазначеній категорії студентів.*

Ключові слова: *професійний імідж; констатувальний експеримент; освітній моніторинг; кваліметрична методика оцінювання; діагностичний інструментарій; майстер виробничого навчання; рівень сформованості; критерії; компоненти.*

Постановка проблеми. Соціально-економічна трансформація сучасного суспільства на перший план виносить проблему необхідності якісних змін у професійній підготовці фахівців. Насичення ринку праці кадрами економічного, юридичного й управлінського напрямів підготовки обумовлюють потребу в фахівцях професійно-технічних спеціальностей. У зв'язку з цим актуалізується діяльність майстра виробничого навчання як основної одиниці трансформації виробничого і педагогічного досвіду, виховання професіонала і вдосконалення професійної майстерності майбутніх студентів.

З урахуванням активної інтеграції української економіки до європейського і світового економічного й соціокультурного простору формуються нові вимоги до конкурентоспроможного фахівця, підвищується рівень професійної компетентності майбутніх фахівців, зростає необхідність пошуку шляхів формування індивідуальних особистісних антишаблонних якостей професіонала. З огляду на сучасні критерії професіоналізму сучасного фахівця актуалізуються питання створення високого